

مقدمه

کارآموزی در بسیاری از دانشگاهها و ارگانها بیشتر در رشتههای فنی - مهندسی و علوم پزشکی مورد توجه قرار گرفته است تا جایی که در بخش صنعت، سامانه جایابی کارورزان نیز راهاندازی شده است (پیوست ۲) و "دفتر ارتباط با صنعت" دانشگاه مسئولیت هدایت کارآموزان را عهده‌دار شده است. از طرف دیگر، به کارآموزی در رشته‌های علوم انسانی کمتر توجه شده است و به نظر می‌رسد که آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های تهیه شده برای کارآموزی مناسب این رشته‌ها نیست. کتابداری و اطلاع‌رسانی یکی از این رشته‌هاست. مدت‌ها بود که جای خالی کتاب "راهنمای عملی کارآموزی" در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی احساس می‌شد. نویسندگان این کتاب با استفاده از تجارب سالها تدریس و راهنمایی دانشجویان در این درس سعی کردند با نگارش این کتاب این خلا را نسبتاً پر نمایند تا به ساماندهی کارآموزی دانشجویان این رشته کمک نمایند.

همانند بسیاری از رشته‌ها هدف از انجام کارآموزی در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی، آشنایی دانشجویان با کارهای عملی، امور اداری، و اجرایی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی، موزه‌ها، آرشیو، مراکز اسناد، و غیره می‌باشد، به طوری که به آنها فرصتهای لازم برای تطبیق آموخته‌های نظری‌شان با کار عملی داده شود و کمبودها و نواقص احتمالی در علم دانشجو با گذراندن کارآموزی رفع شود.

به انجام رساندن دوره‌های کارآموزی توسط دانشجویان کتابداری علاوه بر آشنایی آنان با شرایط، مشکلات و نیازهای محیط‌های کاری خود می‌تواند در معرفی قابلیت-

های علمی، درجه اعتبار و توانمندی‌های محل تحصیل آنان نقش موثری داشته باشد. به علت تنوع کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی (ملی، عمومی، تخصصی، دانشگاهی، آموزشگاهی، و غیره) و برخورد متفاوت و ناهماهنگ این مراکز و سازمان‌های مادر با کارآموزی، توجه و سرمایه‌گذاری بیشتری برای افزایش راندمان کارآموزی در جنبه‌های مختلف (سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی دقیق و نظارت ...) مورد نیاز است. تنها بدین صورت می‌توان هماهنگی لازم برای کارآموزی در سطح کشور و گروه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی را ایجاد کرد. بدین ترتیب می‌توان وجهه مناسب‌تری از حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی در سازمان‌های مختلف و بدنبال آن در جامعه ایجاد نمود و به جذب بیشتر فارغ‌التحصیلان این رشته در محیط‌های کاری مربوطه نائل آمد.

مطالب کتاب را می‌توان به ۲ بخش نظری و عملی تقسیم کرد. در بخش نظری، ابتدا تاریخچه مختصری از کارآموزی، تعاریف و مشکلات این واحد درسی بیان شده است. سپس به ارزیابی عملکرد کارآموزی که حاصل نتایج یک تحقیق می‌باشد و نیز نظرات کارآموزانی که با این واحد درسی درگیر بودند پرداخته شده است. کارآموزی در سایر کشورها در ادامه آمده است.

بخش عملی این کتاب، راهنمای عملی کارآموزی در مقاطع مختلف تحصیلی کتابداری و اطلاع‌رسانی است. ابتدا شرح وظایف دانشجو و استاد راهنمای کارآموزی و سپس نمونه‌هایی از گزارش‌های کارآموزی دانشجویان آمده است. در ادامه، مطالبی برای آشنایی کارآموزان با نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای ارائه شده است و در آخر پیشنهادهای عملی ارائه شده است.

نویسندگان این اثر از کلیه مدرسان و صاحب‌نظران این حوزه دعوت به ارائه پیشنهادات و انتقادات ارزنده می‌نمایند تا ویرایش‌های بعدی پربارتر شود.

جا دارد از راهنمایی‌ها و نظرات ارزنده دکتر ابراهیم افشار زنجانی در خصوص تهیه دفترچه کارآموزی که در بخش عملی و دوم کتاب آمده است تشکر نماییم. از کلیه دانشجویانی که با نظرات خالصانه خود در تهیه این کتاب کمک کرده‌اند نیز تشکر می‌گردد.

دکتر نصرت ریاحی نیا

(عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت معلم)

دکتر عاصفه عاصمی

(عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان)